

ΑΣΚΗΣΕΙΣ.

1η Να κάνεις ερωτήσεις με τους συνδυασμούς των λέξεων που δίνονται, που να δηλώνουν επιθυμία, όπως στο παράδειγμα.

1. Πηγαίνω παίζω ποδόσφαιρο.	Ερώτηση: <u>Να πάω να παίξω ποδόσφαιρο;</u>
2. Τρώω ένα γλυκό.	Ερώτηση: _____
3. . Βλέπω τηλεόραση.	Ερώτηση: _____
4. Βγαίνω μια βόλτα.	Ερώτηση: _____
5. Φοράω αυτά τα ρούχα	Ερώτηση: _____
6. Πηγαίνω για μπάνιο.	Ερώτηση: _____
7. Ανοίγω την πόρτα.	Ερώτηση: _____
8. Ποτίζω τα λουλούδια.	Ερώτηση: _____

2η Να σχηματίσεις προτάσεις με τη λέξη **μακάρι** και το ρήμα της κάθε παρένθεσης, που να εκφράζει μια ευχή, όπως στο παράδειγμα.

1. Βρίσκομαι γατάκι. Πρόταση: **Μακάρι να βρισκόταν το γατάκι.**
2. Πηγαίνω μια εκδρομή	Πρόταση: _____
3. Ζω στην πόλη.	Πρόταση: _____
4. Έχω μάθει γράμματα.	Πρόταση: _____
5. Ακούω τους γονείς μου.	Πρόταση: _____
6. Χτίζω ένα μεγάλο σπίτι.	Πρόταση: _____
7. Σταματούν οι πόλεμοι.	Πρόταση: _____
8. Είμαι πλούσιος.	Πρόταση: _____
9. Έχω ένα αυτοκίνητο.	Πρόταση: _____

3η. Να αντιστοιχήσεις στις αντίθετες λέξεις στις παρακάτω στήλες, όπως στα παραδείγματα.

καλός	πόλεμος	χοντρός	όμορφος
ευτυχία	ζωή	δυνατός	μεγάλος
έξυπνος	γενναίος	μαύρο	ζεστό
ειρήνη	κακός	μικρός	λιγνός
ικανός	ελαφρύς	εργατικός	μίσος
δειλός	δυστυχία	άσχημος	αδύναμος
γλυκό	ψηλός	γρήγορος	λύπη
θάνατος	βλάκας	κρύο	άσπρο
βαρύς	πικρό	αγάπη	αργός
κοντός	ανίκανος	χαρά	τεμπέλη

ΟΝΟΜΑ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ.

1^η. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω λέξεων με **ι** ή **η** ή **υ**, ανάλογα με την ορθογραφία τους. Να βάλεις και τους τόνους, όταν οι λέξεις τονίζονται στο γράμμα που θα γράψεις.

...φασμα	μαργαρ...τα	φ...σ...μα	έπ...πλα
Σωτ...ρης	φ...λος	φ...λλα	φ...λ...
γλ...τωσα	ζ...λεύω	φ...τεύω	αγάπ...
αγαπ...τός	π...ροσβέστ...ς	πν...γομαι	τ...χος
Αναστασ...α	άν...ξη	καλοκαίρ...	αρν...
Ανάστασ...	δ...ναμ...	τραπέζ...	καλάθ...
κ...ρ...ος	κάθ...σμα	κατς...κ...	πασχαλ...νό
κ...ν...σ...	μουσ...κή	παράθ...ρο	σεντόν...
δάχτ...λο	σ...δερο	β...βλ...ο	τετρ,αδ...ο

3^η. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω λέξεων με **ο** ή **ω**, ανάλογα με την ορθογραφία τους. Να βάλεις και τους τόνους, όταν οι λέξεις τονίζονται στο γράμμα που θα γράψεις.

βελ...νι	λαχεί....	ίσκι...ς	δίν...
καν...νι	άνθρ...πος	φ...τιά	σαλ...ονι
χ...ρ...πηδ...	χαμ...γελ...	κάστρ...	πρ...δ...της
αγ...νας	αγ...νίζ...μια	φλ...γα	γλ...σσα
ς...μπα	άδει...ς	ξεχ...ριστ...ς	φυσ...
καν...νοσμ...ς	ανθρ...πισμ...ς	χ...ρισμ...ς	καμαρ...τός
φθιν...π...ρ...	χειμ...νας	μπαλκ...νι	αλ...νι
τρ...χ...ς	δαγκ...ν...	τρ.....	μιλ...
καρ...τ...	μάγουλ...	χλ...ρ...	ν...στιμ...

ΑΣΚΗΣΕΙΣ.

Να βάλεις δίπλα από τα παρακάτω ζευγάρια λέξεων (μέσα στην παρένθεση) ένα Σ ή ένα Α, ανάλογα με το αν οι λέξεις είναι μεταξύ τους συνώνυμες ή αντίθετες.

Φανερό – κρυφό	( )	πόρτα – είσοδος	( )
κάθισμα - καρέκλα	( )	ημέρα - πρωί	( )
ησυχία - φασαρία	( )	κλείνω - ανοίγω	( )
ντύνω - ξεντύνω	( )	πλησιάζω - κοντεύω	( )
ημέρα - νύχτα	( )	δυνατός – γερός	( )
μακριά - κοντά	( )	καθαρίζω – συγυρίζω	( )
πεδιάδα - κάμπος	( )	βουνό – όρος	( )
όρθιος - καθιστός	( )	κοιμισμένος - ξύπνιος	( )
πόρτα - είσοδος	( )	φασαρία – θόρυβος	( )
κάμπος - βουνό	( )	στεριά – θάλασσα	( )
σπίτι - κατοικία	( )	πλησιάζω – απομακρύνομαι	( )
κοιτάζω - βλέπω	( )	άσπρο - μαύρο	( )
στέκομαι - τρέχω	( )	μαλακό – απαλό	( )
δίνω - παίρνω	( )	θυμάμαι – ξεχνώ	( )
μαλακό - σκληρό	( )	όμορφα - άσχημα	( )
δένω - λύνω	( )	χτίζω – κατασκευάζω	( )
κόβω – ράβω	( )	κρύβω - φανερώνω	( )
ανάβω - σβήνω	( )	μεταφέρω - κουβαλώ	( )
διαβάζω - μελετώ	( )	μαζεύω - συγκεντρώνω	( )

Οι σύνθετες λέξεις.

Πολλές φορές όταν μιλάμε και όταν γράφουμε και θέλουμε να δώσουμε ένα χαρακτηριστικό κάποιου πρόσωπου, ζώου ή πράγματος, ενώνουμε δύο ή και περισσότερες λέξεις, από αυτές που το περιγράφουν, σε μία. Η καινούρια αυτή λέξη που προέρχεται από την ένωση πολλών λέξεων λέγεται σύνθετη λέξη. Έτσι κάποιον που έχει μαύρα μάτια, τον λέμε **μαυρομάτη**, κάποιον που έχει μακριά μαλλιά, τον λέμε **μακρυμάλλη**, κ.λ.π.

ΑΣΚΗΣΗ:

Να γράψεις με μια σύνθετη λέξη, πως λέγεται αυτός που έχει:

Ξανθά μαλλιά: _____ κόκκινα γένια: _____
 Καλή τύχη: _____ λυγερό κορμί: _____
 Άσπρο πρόσωπο: _____ ανοιχτό μυαλό: _____
 Κατσαρά μαλλιά: _____ καλή καρδιά: _____
 Στραβά πόδια: _____ γαλανά μάτια: _____

Οι σύνθετες λέξεις όμως χρησιμοποιούνται και για να δείξουμε ή να ονομάσουμε το επάγγελμα κάποιου, που φτιάχνει ή πουλάει κάτι, καθώς και να ονομάσουμε το χώρο που πουλιέται ή φτιάχνεται κάτι. Έτσι λέμε: λαχειοπώλη, αυτόν που πουλάει λαχεία, φαρμακοποιό αυτόν που φτιάχνει (= ποιεί) φάρμακα, ανθοπώλη, αυτόν που πουλάει λουλούδια (=άνθη), κ.λ.π.

ΑΣΚΗΣΗ:

Να γράψεις με μια σύνθετη λέξη, πως λέγεται αυτός που:

Πουλάει βιβλία: _____
 πουλάει κρέας: _____
 Φυλάει το τέρμα: _____
 δαμάζει τα θηρία: _____
 σβήνει το πυρ(= φωτιά) : _____
 φυλάει το δάσος: _____
 κόβει ξύλα: _____
 πουλάει βιβλία: _____
 ανάβει τα καντήλια: _____
 πουλάει εφημερίδες: _____
 φτιάχνει οίνο(= κρασί) : _____
 ποιεί(= φτιάνει) έπιπλα: _____

ΟΝΟΜΑ